

má zároveň obsahovati též místnosti pro schůze rozličných stran a že místnosti v této budově mohou býti pronajímány různým stranám ke konání přednášek a schůzí.

Čís. 2861.

Okolnost, že ani obžalovaný ani jeho obhájce nebyl vyrozuměn o změně v osobě znalce, nezakládá zmatečnost rozsudku (§§ 222 odst. druhý, 344 čís. 4 tr. ř.).

Porotní soud jest pod sankcí zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř. povinen dáti porotcům dodatkovou otázku (§ 319 tr. ř.) jen v tom případě, odpovídají-li tvrzené nebo aspoň napovězené skutečnosti oné zákonné podstatě, s níž zákon pojí účinek vylučující nebo rušící trestnost.

Dodatkovou otázku ve smyslu § 2 b) tr. zák. jest dáti, je-li tvrzeno, že obžalovaný byl v době činu stížen přechodnou duševní chorobou (poruchou), která u něho dočasně vylučovala užívání rozumu a jeho duševní život a intelekt tou měrou potlačila, že nebyl s to postříci protiprávnost svého činu nebo zaříditi své jednání podle správného rozpoznání; otázku podle § 2 c) tr. zák. jest dáti, bylo-li tvrzeno, že obžalovaný vykonal skutek v takovém pomatení smyslů, v němž si svého činu nebyl vědom; otázku podle § 2 g) tr. zák. jest dáti, je-li tvrzeno, že obžalovaný jednal pod dojmem a tlakem přítomného, bezprostředně hrozícího nebezpečí, jež bylo jedinou pohnutkou činu a jemuž nebylo lze uniknouti jinak než spácháním zločinu, předpokládajíc, že hodnota obětovaného statku nebyla nepoměrně vyšší než zachráněného.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1927, Zm I 366/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského jako porotního soudu v Plzni ze dne 2. května 1927, jímž byla stěžovatelka uznána vinou zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 6, 9 a 10 §u 344 tr. ř., napadá však mimo rámec oněch svých vývodů, jimiž jednotlivě uplatňuje tyto důvody zmatku, některými výtkami zvláště také postup soudu při volbě soudních znalců lékařů, pověřených zkoumáním duševního stavu obžalované, jakož i posudek těchto znalců. Namítá především, že za znalce měli býti přibráni psychiatři, uplatňuje dále jako důvod zmatku, v ní číselně neoznačený, že na místě jednoho ze znalců, kteří podali posudek v přípravném vyšetřování (Dr. V-e), byl ke hlavnímu přelíčení bez vyrozumění obžalované a jejího obhájce přibrán jiný znalec (Dr. E.), který prý obžalovanou před tím patrně nevyšetřoval ani s ní nemluvil, a shledává posléze chybu, již se prý dopustili znalci a jež prý musila uvést porotce v omyl, v tom, že v roztrpčení, pod jehož vlivem obžalovaná jednala, lze podle posudku spa-

třovati okolnost polehčující. Tímto dodatkem musili prý porotcové býti uvedeni v klamně domnění, že obžalovaná bude odsouzena k mírnému trestu, čímž prý byli patrně pohnuti k tomu, že zodpověděli první hlavní otázku kladně. Těmito výtkami neuplatňuje zmateční stížnost žádný z důvodů zmatečnosti, vypočtených v § 344 tr. ř. Tím, že zkoumáním duševního stavu nebyli pověřeni znalci z oboru psychiatrie, soud nejen neporušil ani nezanedbal předpis, jehož dbáti velí zákon výslovně pod zmatečností (čís. 4 §u 344 tr. ř.), nýbrž zachoval se naopak podle předpisu § 134 tr. ř., dav duševní stav obžalované vyšetřovati dvěma soudními lékaři, zvláště když za trestního řízení vůbec a při hlavním přelíčení zvláště nevyšlo na jevo nic, co by bylo nasvědčovalo potřebě, by oním úkolem byli pověřeni lékaři, vyzbrojení zvláštními odbornými vědomostmi a zkušenostmi z oboru psychiatrie a když obžalovaná, pokud se týče její obhájce nejen přihrání znalců psychiatrů výslovně nenavrhl, nýbrž ani proti soudním znalcům lékařům, slyšeným při hlavním přelíčení, zejména proti nově přihranému znalci Dru E-ovi ničeho nenamítali. Vzhledem ku předpisu druhého odstavce §u 222 tr. ř. bylo sice na místě, by obžalovaná nebo její obhájce byli o změně v osobě jednoho ze znalců zavčas vyrozuměni, než ono ustanovení nenáleží mezi ony předpisy, jichž porušení nebo zanedbání zakládá zmatečnost podle čís. 4 § 344 tr. ř. Řečený znalec byl podle záznamu jednacího protokolu přítomen výslechu obžalované i svědků u hlavního přelíčení, postrádá tudíž významu i výtky, vyslovená ostatně zmateční stížností ve formě pouhé domněnky, že znalec obžalovanou nevyšetřoval a ani s ní nemluvil. Ono ocenění roztrpčení obžalované jako okolnosti polehčující vyskytuje se však pouze v posudku soudních znalců z přípravného vyšetřování. Při hlavním přelíčení byl podle záznamu jednacího protokolu čten pouze nález oněch znalců, kdežto posudek podali znalci, slyšení při hlavním přelíčení, nově, v něm pak se onen úsudek již nevyskytuje. Nepřišel-li však onen dřívější posudek při hlavním přelíčení na přetřes, pozbývá všeho podkladu i domněnka zmateční stížnosti, že jím byli porotcové uvedeni v omyl a pohnuti ke kladné odpovědi na otázku vztahující se na zločin vraždy.

Důvod zmatečnosti čís. 6 a zároveň, ač zřejmě nesprávně, i důvod zmatku čís. 10 § 344 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že porotcům nebyly porotním soudem dány podle § 319 tr. ř. dodatkové otázky na důvody vylučující přičitatelnost (trestnost) skutku obžalované ve smyslu § 2 písm. b), c) a g) tr. zák. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Obžalovaná sama se při žádném ze svých opětovných výslechů v přípravném vyšetřování ani u hlavního přelíčení nehájila ani přímo ani nepřímou v ten rozum, že skutek vykonala v některém z oněch shora naznačených stavů, vylučujících podle zákona zlý úmysl a tím i přičitatelnost skutku jako zločinu. Než ani ostatní výsledky trestního řízení včetně hlavního přelíčení nepřinesly na jevo ničeho, co by mohlo přijíti v úvahu jako tvrzení některého z oněch stavů ve smyslu § 319 tr. ř., nebo čím by byl některý z nich aspoň napovězen. V četnickém oznámení se uvádí, že obžalovaná, oznámivši svůj čin četnickému strážmistru Rudolfu T-ovi, omlouvala jej nouzí, strachem a rozrušením, v němž se

octla, byvši svým milencem zklamána, dále, že obžalovaná byla při tom tou měrou rozrušena, že mohla své údaje učiniti jen nesouvisle, posléze, že zatčena byla mimo jiné i pro obavu, že by mohla také sobě ublížiti na těle. Strážmistr T. uvedl jako svědek při hlavním přelíčení, že obžalovaná byla, když přišla do kanceláře četnické stanice, tak rozčilená, že nemohla ani mluvit. Svědkyně Františka S-ová, která viděla obžalovanou podle svých údajů asi dvě hodiny před činem, potvrdila, že obžalovaná činila na ni dojem velmi nešťastné, velmi nemocné a zoufalé osoby, která je zcela bezradná a neví »kudy kam«. Posléze udal svědek František H., jenž pozoroval obžalovanou v den činu odpoledne, tedy rovněž před činem, že obžalovaná byla všechna rozrušena a uplakána, že stále plakala a byla všechna bledá. Zjevy, nasvědčující tomu, že obžalovaná vykonala skutek z neodolatelného donucení, neboli ve stavu nouze po rozumu § 2 písm. g) tr. zák., spatřuje zmáteční stížnost v tom, že, jak za trestního řízení také skutečně bylo zjištěno, pokud se týče, jak se obžalovaná sama hájila, byla dne 3. listopadu 1926 s dvojčaty, jež dne 26. října 1926 porodila, propuštěna z nemocnice, že, zajedši do P., hledala tam následujícího dne, v den činu, marně svého milence vojáka, při čemž shledala zejména, že ulice, podle níž jí též udal svoji adresu, v P. vůbec není, a je zřejmo, že další tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. shledává zmáteční stížnost také v údajích svědkyně S-ové, pokud líčila obžalovanou jako osobu velmi nešťastnou, zoufalou a bezradnou, jakož i ve shora nastíněném výťahu z četnického oznámení.

Podle § 319 tr. ř. jest ovšem povinností porotního soudu dáti porotcům, i z moci úřední, příslušnou otázku dodatkovou, bylo-li tvrzeno, že tu byl stav nebo že vzešla skutečnost vylučující nebo rušící trestnost. Netřeba pak, by takový stav nebo skutečnost byly přímo tvrzeny, stačí naopak, byly-li výsledky trestního řízení i jen napovězeny. Za všech okolností se však vyžaduje, by takto tvrzené (napovězené) skutečnosti odpovídaly zákonné podstatě, s níž zákon pojí účinek, vylučující nebo rušící trestnost, a jen v případě, je-li tomu skutečně tak, je porotní soud pod zmátečností podle čís. 6 § 344 tr. ř. povinen dáti porotcům příslušnou otázku dodatkovou. V souzeném případě byla by tudíž porotnímu soudu vzešla povinnost dáti porotcům otázku dodatkovou ve smyslu § 2 písm. b) tr. zák., kdyby bylo bývalo tvrzeno, že obžalovaná byla v době činu stížena přechodnou duševní chorobou, poruchou, která u ní dočasně vylučovala užívání rozumu a její duševní život a intelekt tou měrou potlačila, že obžalovaná nebyla s to postřici protiprávnost svého činu nebo zaříditi své jednání podle správného rozpoznání, neboť jen tehdy bylo by lze říci, že skutek byl vykonán ve střídavém pominutí smyslu v době, kdy toto pominutí trvalo. Otázku podle § 2 písm. c) tr. zák. bylo by nutno dáti, kdyby bylo bývalo tvrzeno, že obžalovaná vykonala skutek v takovém pomatení smyslů, v němž sobě svého činu nebyla vědoma, že tohoto stupně dosáhlo v době činu zejména ono rozrušení, rozčilení, v němž byla obžalovaná před činem, pokud se týče po činu podle údajů shora jmenovaných svědků a podle četnického oznámení. Otázku podle § 2 písm. g) tr. zák. byl by posléze porotní soud povinen dáti porotcům jen tehdy, kdyby bylo

tvrzeno, že obžalovaná jednala pod dojmem a tlakem přítomného, bezprostředně hrozícího nebezpečí, jež bylo jedinou pohnutkou činu a jemuž nebylo lze uniknouti jinak, než právě spácháním zločinu. Při tom se předpokládá ještě dále, že hodnota statku obětovaného nebyla nepoměrně vyšší než hodnota statku zachráněného. Tyto zákonné předpoklady povinnosti porotního soudu, dáti porotcům některou z oněch dodatkových otázek, v souzeném případě splněny nebyly. Vše, co potvrdili o stavu a chování se obžalované před činem a po činu jednotliví svědci a co v tom směru vychází na jevo z četnického oznámení, má význam pouze jako doklad toho, že obžalovaná byla, patrně v době činu samotného, značně rozčilená, rozrušena následkem roztrpčení, přivoděného úskočným jednáním jejího milence, a že byla zároveň naplněna starostmi a obavami o další osud vlastní a novorozeňat. Že však toto její rozčilení nedosáhlo takového stupně, by se bylo rovnalo duševní poruše nebo stavu pomatení smyslů, v němž si svého činu nebyla vědoma, je patrné z toho, že podle svého vlastního zodpovídání jednak úmysl, sprovoditi novorozeňata se světa, pojala již cestou ve vlaku z P., jímž chtěla podle původního svého úmyslu jeti až do Ch., z něhož však vystoupila již ve S. právě za tím účelem, by tam provedla onen svůj záměr, novorozeňata usmrtiti, jednak skutek sám předsevzala, když byla před tím po městě bloudila, až teprve kolem 6. hodiny večerní, v době, kdy na mostě, s něhož novorozeňata do řeky hodila, nikoho nebylo. Podle znaleckého posudku jednala obžalovaná, která je duševně úplně normální a u níž není ani omezení duševních schopností ani poruchy duševní, sice pod vlivem pochopitelného roztrpčení nad úskočným jednáním svého svůdce a nad neutěšenou svou situací, nebylo však u ní pomatení smyslů, které by nasvědčovalo její nepřičetnosti, a okolnost, že na četnické stanici vypravovala o skutku, byť následkem přirozeného rozčilení zmateně, dokazuje, že sice byla při činu i po něm rozčilená, že však věděla, co činí. Neporušil tudíž porotní soud povinnosti, uložené mu předpisem § 319 tr. ř., nedav porotcům dodatkových otázek na stavy podle § 2 písm. b) a c) tr. zák. Porotní soud nepochybil však ani tím, že nedal porotcům ani dodatkové otázky ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák. Okolnosti, které zdůrazňuje v tomto směru zmateční stížnost a mimo něž nevyšlo za trestního řízení nic jiného na jevo, zřejmě nemají významu skutečností, jichž tvrzení by bylo porotnímu soudu ukládalo povinnost dáti porotcům onu otázku, to tím méně, když obžalovaná svědku Křištofu R-ovi, svému poslednímu zaměstnavateli podle jeho údajů před porodem vyprávěla, že se k porodu odebere do Prahy do nalezince, kde, jak prý se dověděla, také vše dostane, pročť také ani žádného prádla nepořizovala, a říkala dále, že očekávané jí dítě ponechá až do 6. roku v nalezinci a pak si ji vezme, svědkyni Rozině M-ové pak podle její svědecké výpovědi vyprávěla po porodu, že děti vezme k sobě její matka, ona sama pak že půjde zase k R-ovi. Nebylo-li tudíž za trestního řízení zjištěno a netvrdila-li ani sama obžalovaná, že by se byla, nenaleznuvši v P. svého milence, pokusila umístiti a opatřiti novorozeňata některým ze způsobů, jí samotnou k oněm svědkům nastíněných, nebo jakýmkoli jiným vhodným a možným způsobem, je z toho zjevno, že jedinou po-

hnutkou jejího činu byla snaha se novorozeňat jako obtížného pro ni břemene vůbec zbaviti, a že neváhala odvrátiti od sebe hrozící jí neutěšenou situaci násilným obětováním života obou dětí, jejich usmrcením, tedy zničením statků nepoměrně vyšší hodnoty než byla hodnota statku jejím činem zachráněného.

Čís. 2862.

Podle Šu 467 odstavec druhý tr. ř. jest odvolateli ponecháno na vůli, zda chce označiti body rozsudku, jimiž se pokládá za stížena (§ 464 tr. ř.), v opovědi či v provedení odvolání; stačí, je-li z obsahu provedení zřejmo, proč se odvolává.

(Rozh. ze dne 6. srpna 1927, Zm I 444/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečnité stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu v Jičíně jako soudu odvolacího ze dne 24. března 1927, jímž bylo odvolání soukromého obžalobce proti osvobozujícímu rozsudku okresního soudu v Trutnově ze dne 25. února 1927, v trestní věci proti obžalovanému pro přestupek proti bezpečnosti cti, zamítnuto, byl porušen zákon v ustanovení Šu 467 odst. druhý tr. ř.

Důvody:

Soukromý obžalobce podal svým právním zástupcem obžalobu pro urážku na cti proti obžalovanému u okresního soudu v Trutnově dne 26. srpna 1926. Po skončeném líčení byl obžalovaný rozsudkem z 25. února 1927 z obžaloby podle Šu 259, čís. 3 tr. ř. sprostěn. Proti rozsudku tomu ohlásil soukromý obžalobce opětně advokátem včas odvolání a žádal za opis rozsudku a na to odvolání v zákonné lhůtě i provedl. Krajský soud v Jičíně jako soud odvolací zamítl usnesením ze 24. března 1927 v neveřejném sezení odvolání a odůvodnil výrok ten takto: Soukromý obžalobce ohlásil odvolání slovy: »proti rozsudku ohlašuji odvolání« a v provedení odvolání prohlašuje, »že ohlášené odvolání provádí«. Odvolatel jest povinen buď v opovědi odvolání anebo v jeho provedení (tyto spisy dlužno pokládati za souvislý spis) výslovně prohlásiti (§ 467 odst. druhý tr. ř.), kterými z bodů v § 464 tr. ř. uvedených se pokládá stížným. Tyto body jest jednotlivě a určitě označiti, rovněž tak jednotlivé důvody zmatečnosti, odvolává-li se pouze pro ně. Tomuto formálnímu předpisu není vyhověno jednoduchým prohlášením, že se ohlašuje odvolání. Nelze poukazovati k tomu, že proti sprostujícímu rozsudku přirozeně nelze se odvolávati ani co do výroku o trestu ani co do rozhodnutí o nárocích soukromoprávních, takže prý v takovém případě jest zbytečno určité body uváděti; neboť i proti sprostujícímu rozsudku lze se odvolávati z důvodu § 464 čís. 1 tr. ř. a pro výrok o vině, a jest tedy i tu zachování přísného formelního předpisu nutné. Odvolání bylo proto,